

NORDEN AKTUELT

Nyhedsbrev for april 2009

Medlemsforbundene

FELLESFORBUNDET

22. april 2009

Medlemmene mer fornøyd med oss!

Fellesforbundets medlemmer er både mer fornøyd og synes medlemskapet er viktigere nå enn for tre år siden. Dette går fram av den siste medlemsundersøkelsen som Synovate har gjort for Fellesforbundet.

- Vi er godt fornøyd med denne utviklingen. Også for tre år siden fikk vi bedre tall enn tidligere undersøkelser, så vi kan si at en god undersøkelse har blitt enda bedre, sier forbundets 2. nestleder Hans-Christian Gabrielsen.

- 70 prosent av medlemmene sier de er meget eller ganske fornøyd med medlemskapet. Det er faktisk ti prosent mer enn for tre år siden, og jeg håper dette er et uttrykk for at vi stadig gjør en bedre jobb for medlemmene. Også i spørsmålet om hvor viktig det er å være medlem har det vært en økning. Nå sier 73 prosent at de synes det er ganske eller meget viktig. Dette er en økning på seks prosent.

- Slike undersøkelser er viktige for å måle den jobben vi gjør, og for eventuelt å kunne bli enda bedre i vårt organisasjonsarbeid. Når det gjelder vektlegging av medlemsfordelene er flertallet opptatt av muligheten til å få juridisk bistand, lønns- og arbeidsvilkår, trygghet i arbeidsforholdet ved tvister på arbeidsplassen, og over halvparten mener at det er en medlemsfordel med de til-litsvalgtes innsats, forteller Gabrielsen.

Også medlemmenes politiske tilhørighet ble målt i undersøkelsen og 58 prosent av medlemmene sier de ville stemt på Arbeiderpartiet om det hadde vært valg nå. 25 prosent ville stemt på Fremskrittspartiet, og dette er en tilbakegang på 10 prosent sammenlignet med for tre år siden.

PAM

Sysselsättningen bland invandrarna ser bra ut i PAMs invandrarundersökning.

Majoriteten av de medlemmar i PAM som har invandrarbakgrund har hittat heltidsarbete, visar PAMs invandrarundersökning. Inom fastighetstjänstebanschen arbetade 80 %, inom handeln 60 % och inom hotell- och restaurangbanschen 70 % av de tillfrågade heltid. Det var också vanligt att man arbetade hos en enda arbetsgivare. Resultaten kan delvis förklaras med medborgarskap och ställning på arbetsmarknaden.

Undersökningen belyser också orsaken till invandringen och understryker hur många de är. Arbete är ingalunda den viktigaste orsaken till invandringen, även om allt fler flyttar för att få arbete. De

ekonomiska svårigheterna i utgångslandet ökar flyttningsvilligheten. Den viktigaste orsaken är dock äktenskap och även återflyttning är en viktigare orsak än arbete.

De tillfrågade fick också berätta varför de hör till förbundet. Lejonparten, över 48 %, ansåg att arbetslöshetsskyddet är viktigast. Andra orsaker var facklig organisering och löne- och anställningsfrågor.

De största problemen inom arbetslivet var svårigheten att hitta en arbetsplats, språkkunskapen och attityderna på arbetsplatsen. En femtedel hade dock inte upplevt några problem.

PAMs invandrarundersökning utfördes 2009. Förfrågan skickades elektroniskt till de invandrarmedlemmar som hade en e-post. Resultaten jämfördes med en motsvarande undersökning 2002.

Undersökningen finns på finska på [PAMs webbsidor](#).

Undersökning: Den svarta ekonomin ökar inom hotell- och restaurangbranschen

Undersökningen som gäller utvecklingsprojektet för myndighetssamarbete avslöjar att samhället och ärliga företagare förlorar ännu mer som följd av skattefusk och undvikningen av olika betalningar.

Den svarta ekonomin har ökat inom hotell- och restaurangbranschen och den är värd till och med 400–500 miljoner euro per år, visar en undersökning som VIRKE, utvecklingsprojektet för myndighetssamarbete, har gjort. Den svarta ekonomin har ökat sedan 2005.

Enligt undersökningen som offentliggjordes förra veckan motsvarar den svarta ekonomin till och med 8,5 procent av produktionen inom hela branschen samt över 20 000 årsverken. Samtidigt förlorar staten skatteinkomster för över hundra miljoner euro.

"Typiska uttryck för den svarta ekonomin och den ekonomiska brottsligheten inom hotell- och restaurangbranschen är att betala svart lön, att inte bokföra inkomster samt att betala förtäckt utdelning till företagare. Opålitlighet i bokföringen eller bristen i den betonas", konstateras i pressmeddelandet från VIRKE.

Situationen är ofördelaktig för både företagare, vars konkurrensläge försämras av den svarta ekonomin, och arbetstagare. Om löner betalas svart får arbetstagaren ofta inga avtalsenliga tillägg och han insamlar heller inga pensions- och sjukförsäkringsavgifter. Dessutom underbetalar några företag i den svarta ekonomin enligt undersökningen.

VIRKE är ett projekt som koncentrerar sig på att förhindra den svarta ekonomin och ekonomiska brottsligheten. Bland annat polisen och skattmyndigheterna är med om projektet.

Läs mer i tidningen Pam 7/2009 som utkommer den 24.4.

17. april 2009

Invandrarna i lönegrop

Invandrarna tjänar mindre än sina finska kollegor inom de flesta branscherna.

Inkomstskillnaderna mellan invandrare och finländare har ökat på 2000-talet, visar en ny artikel från Statistikcentralen. Löneskillnaden mellan finländare och invandrare har ökat med nästan fem procent under perioden 2001–2007. Inkomstskillnaderna är de största inom den privata sektorn.

Huvudorsaken till inkomstskillnaderna är att utländska löntagare har anställts speciellt för lågavlönade pragmatiska yrken. Å andra sidan kunde man också hitta hänvisningar till diskriminering på bakgrunden.

När det gäller yrkena inom servicebranschen hade städare, lasthanterare, lagerarbetare och fastighetsskötare den sämsta situationen i jämförelsen. De tjänar till och med nio procent mindre än deras finska kollegor.

Av de invandrare som arbetar inom servicebranscherna hade kokkar, kokare och kallskänkor däremot framgång i jämförelsen: Detta beror på att invandrarna arbetade huvudsakligen i restauranger i Nyland när en stor del av finländarna arbetade inom den kommunala sektorn

SGS OG MATVIS

26. april 2009

Socialdemokraterne og de Venstregrønne har i overbevisende stil vundet valget i Island, viser den endelige optælling af stemmerne fra gårsdagens altingsvalg.

Med henholdsvis 29,8 og 21,7 procent af stemmerne har de to partier for første gang opnået et absolut flertal.

De to partier får henholdsvis 20 og 14 mandater i det 63 pladser store Alting. Aldrig før har Islands vælgere givet en ren venstrefløjsregering et mandat.

Islændingene vidste, hvilken koalition de gik ind til inden valget, fordi de to partier siden februar har haft magten i en overgangsregering. Den tog over, da den daværende regering kastede håndklædet i ringen som følge af finanskrisen, der har ramt østaten særligt hårdt.

Konservative lider stort nederlag

Valgets store taber blev da også det gennem årtier dominerende konservative Selvstændigheds-partiet. Partiet led med 23,9 procent af stemmerne et historisk nederlag og måtte sige farvel til ni mandater.

Socialdemokraternes massive fremgang er et signal om, at statsminister Jóhanna Sigurdardóttirs ønske om at få Island med i EU og euroen indført som valuta har båret frugt.

Island vil med i EU

»Island skal ansøge om medlemskab af EU hurtigst muligt. Det er et vigtigt signal at sende til det internationale samfund om, at vi ønsker at finde en løsning på de økonomiske problemer, vi befinder os i«, siger den genvalgte regeringschef, der betegner vælgernes dom som et opgør med liberalismen.

I alt 227.896 islændinge var stemmeberettigede, og selv om en del i tiden op til valget havde givet udtryk for deres politiske desillusion, så stemte 193.934, hvilket er en valgdeltagelse på 85,1 procent.

Ritzau: 27/4-09

EU-spørgsmålet har allerede et døgn efter valget i Island givet knas i forholdet mellem Socialdemokraterne og Venstregrønne.

Allerede inden den ny islandske regering, bestående af Socialdemokraterne og Venstregrønne, er blevet godkendt af landets præsident, Ólafur Ragnar Grímsson, så slår samarbejdet gnister. Uenigheden handler om EU.

Elitær behandling af EU-spørgsmålet

I en direkte transmitteret partilederdebat søndag aften var det åbenbart, at der var mere end langt til enighed mellem de to kommende regeringspartier.

»Jeg er nødt til skarpt at kritisere den elitære behandling af EU-spørgsmålet, som dyrkes af et særligt hof i medieverdenen«, sagde lederen af Venstregrønne, finansminister Steingrímur Sigfusson, under tv-debatten.

Ordene faldt, da han svarede ja til studieværten på islandsk tv, Jóhanna Vigdis Hjaltadóttir, der spurgte, om han virkelig mente, at det kun var eliten i landet, der ønskede islandsk medlemskab af EU.

Steingrímur Sigfusson sagde, at det har før vist sig, at det er farligt for eliten at glemme resten af nationen, og henviste til den norske folkeafstemning i 1994, da et flertal sagde nej.

Voldsom reaktion fra statsministeren

Statsminister Jóhanna Sigurdardóttir reagerede voldsomt på hans udtalelser og sagde, at hun fandt det lidt mærkeligt, at han mente, at alle, der ville i EU, tilhørte en elite.

»På min rundrejse i landet under valgkampen mødte jeg fattige arbejdere, lavtlønnede og folk med gennemsnitslønninger. Adskillige af disse mennesker spurgte mig, om de nu kunne stole på, at vi ville søge ind i EU. Derfor, min gode kammerat og ven, skal du ikke komme med den slags udtalelser«, sagde Jóhanna Sigurdardóttir til sin regeringspartner under den direkte transmitterede tv-debat.

Socialdemokraten Jóhanna Sigurdardóttir gik til valg på hurtigst muligt at indlede forhandlinger med EU om islandsk medlemskab og i løbet af fire år indføre euro som erstatning for den svage og sårbare islandske krone.

Hvad enten Steingrímur Sigfusson vil det eller ej, så bliver han nødt til at forholde sig til EU-spørgsmålet. Statsminister Jóhanna Sigurdardóttir står med den politiske styrke at kunne droppe samarbejdet med Venstregrønne. I stedet kan hun opnå et flertal sammen med Fremskridtspartiet og Borgerbevægelsen, der begge går ind for EU-medlemskab

ritzau

HRF SVERIGE

April 2009

Melissa från Australien har fått jobb på Hard Rock Café i Stockholm. Hon är en av de 2000 personer som fått arbetstillstånd i Sverige med de nya, mindre stränga, reglerna.

I slutet av förra året blev det lättare för medborgare från länder utanför EU att få jobba i Sverige. Då ändrades reglerna för arbetskraftsinvandring så att det inte längre är Arbetsförmedlingen, utan arbetsgivarna själva, som avgör vilka yrken det råder brist på.

Och intresset för att arbeta i Sverige är stort. Sedan den 15 december har nästan 3 300 personer från icke-EU-länder ansökt om arbetstillstånd hos Migrationsverket. Hittills har cirka 2 000 av dem fått ja. De flesta ansökningar gäller dataspecialister och civilingenjörer, framför allt från Thailand och Indien.

Men det finns även de som vill jobba i hotell- och restaurangbranschen. En av dem är Melissa Lott från Australien, servitris på Hard Rock Café i Stockholm. Hon kom till Sverige på ett så kallat working-holiday-visa, giltigt ett år, och har nu fått tillstånd att stanna i ytterligare två år.

- Jag trivs verkligen här, Sverige känns nästan som hemma nu. Jag hajar till ibland när jag inser att jag inte är svensk.

Det var lite av en slump att hon valde att åka till just Sverige för att jobba.

– Jag kände för att göra något helt annat, och hade träffat trevliga svenska utbytesstudenter på mitt universitet. Sverige kändes lite exotiskt, så det fick bli det.

Väl i landet fick hon snabbt jobb på Hard Rock Café. Här gör det ingenting att Melissa inte pratar svenska, eftersom en stor del av både gäster och personal kommer från andra länder.

– Jag sökte mig medvetet till restaurangbranschen eftersom det är möjligt att arbeta här utan att prata svenska. För det mesta går det jättebra, men det är klart att en del gäster helst vill prata sitt eget språk.

I höstas började hennes ettåriga arbetstillstånd närma sig sitt slut. Då berättade en av hennes chefer om de nya reglerna för arbetskraftsinvandring. Tillsammans sökte de tillstånd för att Melissa skulle få stanna.

– Man kan säga att regeländringen kom lägligt för mig. Jag var inte riktigt redo att åka tillbaka än.

Melissa är dock inte riktigt representativ. En genomgång visar att de flesta som söker arbetstillstånd i hotell- och restaurangbranschen kommer från Kina, Turkiet och Thailand. Åtta av tio sökande är män och de flesta har tänkt att arbeta som kock. Andra vanliga yrken är restaurangbiträde, pizzabagare och diskare.

Det finns fortfarande flera krav som ska vara uppfyllda för att ett företag ska få anställa en icke-EU-medborgare. Dels ska berört fackförbund ha godkänt löne- och anställningsvillkoren, och dels ska tjänsten först ha varit utlyst på den europeiska platsbanken EURES.

Allt det där hade Cathy Lanner, ekonomi- och löneansvarig på Hard Rock Café, koll på. Det var hon som hjälpte Melissa med ansökan. Cathy var insatt i reglerna efter att ha försökt hjälpa en annan anställd, en tjej från Nicaragua, att få stanna. Men utan framgång.

- Det var riktigt skrämmande att se hur systemet funkade. Hon var också väldigt duktig och hade hela sitt liv här. Ändå fick hon packa och åka härifrån. Vi ska försöka igen, det borde gå igenom.

Cathy är glad att reglerna har ändrats, men tycker att systemet är onödigt tidsödande för alla inblandade.

- Att skriva ansökan tar mycket tid. Sedan kändes det onödigt att behöva utannonsera en tjänst som redan är tillsatt.

Samtidigt förstår hon tanken med att kravet på att tjänsterna ska utlysas.

– Det är klart att vi måste tänka på alla svenskar som behöver jobb. Men så här blir det mest ett spel för gallerierna.

Även Melissa har förståelse för att en del kan störa sig på att hon får jobba här medan arbetslösheten i branschen stiger.

– Ja, det förstår jag. Men samtidigt kan man vända på det. Det är väldigt många svenskar som kommer till Australien för att jobba, trots att arbetslösheten är hög där också. Om de lyckas hitta ett jobb så är jag bara glad för deras skull.

Ett tillfälligt arbetstillstånd, som det Melissa har fått, gäller i maximalt två år. Efter det gör Migrationsverket en ny prövning och kan då utdela ett permanent tillstånd. Det är dock inte aktuellt för Melissa.

– Nej, det räcker med den tid jag har. Jag måste komma hem någon gång.

100 ansökningar hos HRF

En genomgång av cirka 100 av de ansökningar som kommit in till HRF visar:

- Drygt hälften av ansökningarna gällde kockar, 12 procent restaurangbiträden och 9 procent gällde pizzabagare.
- De flesta, 85 procent, gäller män.
- Drygt 20 procent av arbetsgivarna ville anställa någon från Kina, 13 procent ville anställa en turkisk medborgare och 9 procent ansökte om att få anställa en thailändare.
- De flesta anställningar, 73 procent, var på heltid. Lika stor andel var tillsvidareanställningar.
- Nästan 40 procent av ansökningarna avstyrktes av HRF.
- De flesta, 70 procent, fick nej på grund av att arbetsgivaren saknade kollektivavtal. 30 procent avstyrktes för att lönen var för låg.
-

Krav för anställning

För den som vill anställa en person från ett icke-EU-land finns vissa krav.

- Ansökan görs hos Migrationsverket.
- Tjänsten måste först utlysas på den europeiska platsbanken EURES.

- Anställningsvillkoren ska vara i nivå med kollektivavtal eller det som är brukligt inom branschen.
- Den som ska anställas måste även kunna försörja sig på sitt arbete.

Lisa Castilla Hotellrevyn.

UNIONEN

2009-04-24

Så semestrar du schyst (Dagens Nyheter)

Nätverket Schyst resande arbetar för att resebranschen ska ta ett större socialt ansvar. Bakom nätverket står bland andra HRF, Unionen och Ecpat. Baksidorna av turistnäringen är många, anser man. Sexhandel, tvångsförflyttningar för att bereda plats för turism, dåliga löner och arbetsvillkor för de anställda inom näringen är några av baksidorna. Therese Hulthén på HRF tror att svenska turister är villiga att betala mer för att resa schyst. Men nu verkar det som resebranschen börjat ta till sig av kritiken. Apollo är först ut med att introducera en etisk märkning. Där ingår även en granskning av de anställdas villkor.

3F PRIVAT SERVICE OG HOTEL OG RESTAURATION

Uddannelsesfond støver til

Et ekstra tilskud på 25 kroner i timen fra hotel- og restaurations kompetenceudviklingsfond, som er næsten ubrugt, skal få flere til at uddanne sig.

Af Karin Ravn, Fagbladet 3F

Siden nytår har ansatte på hoteller og restauranter haft ret til to ugers uddannelse om året. Muligheden kom ind ved overenskomsten i 2007.

Men den kompetenceudviklingsfond, tilskuddet til kursus skal hentes i, står og støver til.

Derfor hænger bestyrelsen for Hotel-, Restaurant- og Turisterhvervets Kompetenceudviklingsfond (HRT-Fonden) en ekstra gulerod op foran branchens virksomheder og ansatte.

- Hidtil har vi givet 15 kroner ekstra pr. time. Beløbet forhøjer vi nu til 40 kroner, oplyser næstformand i 3F Privat Service, Hotel og Restauration John Frederiksen.

De 40 kroner lægges oven i VEU-godtgørelsen på cirka 97 kroner, som man får ved deltagelse i AMU-kurser. Ved andre kurser, hvor der ikke gives VEU-godtgørelse, hæves beløbet til 120 kroner i timen.

Vil ikke sætte penge til

HRT-fonden har hidtil mødt den kritik, at lønkomensationen ved kurserne er for lav.

- Folk vil ikke sætte penge til på at gå på kursus. Derfor håber vi med de ekstra 25 kroner at gøre det mere attraktivt at tage af sted. For nogle vil de cirka 137 kroner i timen være meget tæt på deres normale timeløn, siger John Frederiksen.

- Som rigets tilstand er i øjeblikket, vil det være oplagt at sende folk på kursus. Men siden nytår har kun seks virksomheder meldt sig, og det er skuffende få.

Planen er nu at gøre mere "reklame" for kursusmuligheden. For ifølge John Frederiksen er det en kombination af uvidenhed om ordningen og for lav timeløn, der har givet fonden en dårlig start.

Også for reserver

Også de såkaldte reserver - det vil sige hotel- og restaurationsansatte med lejlighedsvis job - kan tage på kursus, pointerer John Frederiksen.

ØVRIGE NYHEDER FRA BRANCHEN

Danske kokkelever bedst i Norden

De danske kokkelever Christian Milling Nielsen og Dennis Juhl Jensen fra Food College Aalborg vandt søndag det nordiske mesterskab suverænt. De fik 667,03 point - hele 37,20 point mere end Sverige på 2. pladsen og 45,38 point før Island, som fik bronze. Sejren kom bl.a. i hus på den gæstemiddag, der blev tilberedt lørdag: 12 couverter, forret af stegt andebryst med saftig andesoufle og let kartoffelcreme - fisk til hovedret og hvid chokolademousse med rosmarin til dessert.

Dennis skal repræsentere Danmark ved World Skills til september og det er meget sandsynligt, at Christian deltager til DM igen til næste år i Herning.

Tjenerguldet gik overbevisende til Norge, som fik 55 point mere end Danmarks 595,78. De danske deltagere - Carina Grønfeldt og Diana Echwald fra Silkeborg Tekniske Skole – opnåede en flot andenplads, mens Finland fik bronze.

Tjenerne dystede i borddækning, tranchering, flambering, bararbejde, personlig fremtræden og servietfoldning.

Fredag 24-04-2009

Norden främjar global livsmedelssäkerhet

De nordiska länderna bidrar starkt till att främja livsmedelssäkerheten på globalt plan. Klimatförändringarna hotar tillgången till mat, speciellt i de fattigare delarna av världen. Viktiga kulturväxter hotar att utplånas i takt med exempelvis ökenspridning och översvämningar.

-Ett centralt mål för Norden är att främja livsmedelssäkerheten inom jordbruket genom bevarande och hållbart nyttjande av genetiska resurser, skriver Halldór Ásgrímsson, generalsekreterare för Nordiska ministerrådet, i en artikel i nättidningen EU Observer.

Ásgrímsson pekar bland annat på samarbetet med genbanker i Afrika och Centralasien samt säkerhetslagret för frön på Svalbard som de nordiska länderna driver. En stor del av världens länder har redan sänt frön till Svalbardlagret för bevaring.

Ásgrímsson har skrivit artikeln inför den sjuttonde FN-konferensen om hållbar utveckling som ordnas i New York i maj, CSD-17. Konferensen fokuserar i år på bland annat Afrika, lantbruk och ökenspridning. Också de nordiska länderna kommer i New York att presentera sina lösningar för att främja livsmedelssäkerheten på globalt plan.

Nordisk välfärdsmodell under massiv press

Finanskrisen och den därigenom stigande arbetslösheten i alla de nordiska länderna hotar det fundament som hela den nordiska välfärdsmodellen bygger på.

- Sysselsättning är grunden för välfärdssamhällets finansiering. Därför ska vi göra allt för att undvika att en stor grupp av befolkningen blir långtidsarbetslösa, sade Torben M. Andersen, professor vid Aarhus universitet och tidigare ordförande för den danska regeringens välfärdskommission, på ett debattmöte vid Nordiska ministerrådet i torsdags.

Torben M. Andersen såg dock optimistiskt på välfärdsmodellens möjligheter att klara sig i den aktuella krissituationen.

- Vi kan mycket väl bevara de grundläggande värdena i modellen, såsom lika och fri tillgång till utbildning och omsorg, men det krävs radikala anpassningar för att ekvationen ska gå ihop.

Folketingsmedlemmen Ole Sohn från Socialistisk Folkeparti ansåg också att den nordiska välfärdsmodellen utgör en god bas, som kan och bör överleva under de kommande decennierna, men inte utan reformer.

- Den enda realistiska vägen vidare för att bevara välfärden är att öka arbetskraften. Vi måste investera i forskning och utbildning och skapa nya näringsområden, som vi kan leva av i framtiden, sade Ole Sohn.

Han nämnde vindkraften på 1970-talet som ett enastående exempel på hur önskan om en bättre miljö bidrog till att skapa en oerhört viktig och värdefull inkomstkälla för Danmark.

Martin Ågerup, direktör för den oavhängiga tankesmedjan CEPOS, höll med Torben M. Andersens analys av att en fortsatt finansiering genom inkomstbeskattning inte räcker till för att upprätthålla välfärdsnivån.

- Det behövs en alternativ finansiering av välfärdstjänsterna genom en delvis brukaravgift, och privata företag och försäkringsbolag ska stå för välfärdsloftet.

I diskussionen om hel eller delvis privatisering av välfärden sade Tone Mørk, blivande direktör för Nordiskt Välfärdscenter:

- Det är viktigt att föra en öppen debatt bland de nordiska invånarna om vad som är kärnvärderingarna i välfärdssamhället och vilka tjänster vi ska prioritera att bevara.

Tone Mørk poängterade, att lika och fri tillgång till utbildning är en av de viktigaste hörnstenarna i den nordiska modellen, som vi måste bevara för att säkerställa en god grund för framtidens samhälle. De övriga debattörerna delade denna åsikt.

Louise Hagemann

Ny Nordisk Mat-restaurant tredje bäst i världen

Det nordiska köket klarar sig bra i den globala gastronomiska konkurrensen. Exempelvis har Michelinrestaurangen Noma i Köpenhamn korats till världens tredje bästa restaurang på den färskaste listan över världens 50 topprestauranger.

I fjol låg Noma på tionde plats på den engelska tidningen Restaurant Magazines lista över världens bästa restauranger.

-Jag är absolut mållös. Jag hade själv tippat på en 18:e plats, säger Rene Redzepi, partner och kökschef för Noma, till Berlingske Tidende.

Rene Redzepi, som även är ambassadör för Nordiska ministerrådets program Ny Nordisk Mat, mottog också utnämningen Chefs Choice, där kockarna från de 50 restaurangerna väljer den bästa kocken från listans restauranger.

Listan toppas även i år av spanska El Bulli respektive brittiska The Fat Duck. Övriga nordiska restauranger på listan är finska Chez Dominique (21) samt svenska Oaxen Skärgårdskrog (32) och Mathias Dahlgren (50).

Rene Redzepi har aktivt främjat det nordiska köket, både inom ramen för Noma (förkortning för Nordisk Mat) och som ambassadör för Ny Nordisk Mat.

Programmet, som lanserades av Nordiska ministerrådet år 2006, ska främja nordisk matkultur och gastronomi samt design och turism kopplad till mat. De nordiska regeringarna vill genom Ny Nordisk Mat synliggöra Norden på den gastronomiska världskartan.

webbsidan för Ny Nordisk Mat: <http://www.nynordiskmad.org>

Läs artikeln i EU Observer: <http://euobserver.com/7/27971>

Nedsat moms skal sikre fransk gourmet

Vejen ud af den økonomiske krise er billigere foie gras, mener den franske regering. Momsen for franske restauranter og caféer sænkes til blot 5,5 procent.

Der er gode nyheder til madglade danskere, som skal på sommerferie i Frankrig. De skal nemlig ikke hive så mange euro op af lommen som tidligere for at kunne nyde godt af foie gras, frølår og andre franske specialiteter på de lokale brasserier.

Fra den 1. juli bliver momsens for restauranter og caféer i Frankrig sænket fra 19,6 procent til 5,5 procent, oplyser den franske regering. Til gengæld lover en jublende restaurationsbranche, at en stor del af besparelsen sendes videre til kunderne.

Dermed håber Frankrig, at de næsten 180.000 restauranter og caféer i landet klarer sig helskindet gennem den økonomiske krise. Men det er ikke kun økonomien, men også rygtet som et af verdens bedste madlande, som er på spil.

- Momsnedsættelsen vil lade Frankrig bevare og forbedre dets kulinariske omdømme, siger Frankrigs økonomiminister, Christine Lagarde, ifølge Reuters.

Ritzau, 29. april 2009

EFFAT

Dansk præsident for europæiske lønmodtagere

Formanden for Fødevareforbundet NNF, Ole Wehlast, vil bruge præsidentposten til at bekæmpe social dumping.

Af Poul Damgård

Med 1,5 millioner europæiske levnedsmiddelarbejdere i ryggen vil formanden for Fødevareforbundet NNF, Ole Wehlast, intensivere indsatsen mod social dumping. Ole Wehlast supplerede i går hvervet som forbundsformand for henved 30.000 danske lønmodtagere med præsidentposten for de europæiske ansatte i fødevare-, bryggeri- og tobaksindustrien.

Valget af Ole Wehlast skete med enstemmig tilslutning fra alle medlemslande under en konference i Paris om den økonomiske krises og klimaændringernes indvirkning på fødevarersektoren.

- Jeg vil først og fremmest bruge præsidentposten til sætte ind over for den underbetaling af importeret arbejdskraft, som vi i uhyggeligt stigende grad er vidner til rundt om i Europa, siger Ole Wehlast.

Han har senest måttet se omkring 800 medlemmer af Fødevareforbundet NNF blive opsagt i forbindelse med lukning af svineslagterierne i Holstebro og Rødding, ikke mindst fordi danske landmænd i stigende grad sender svin til slagtning i Tyskland.

- Her hyres polske arbejdere til at slagte de danske svin på timelønninger ned til 50 kroner og under dybt utilfredsstillende vilkår i øvrigt. Det er en trafik, som vinder frem stadig flere steder, hvor almindelige lønmodtageres daglige tilværelse undergraves af denne sociale dumping. Og det er en udfordring, som det kræver samarbejde over grænserne at imødegå, understreger Ole Wehlast.

Hans præsidentpost omfatter levnedsmiddelsektionen i EFFAT, den europæiske faglige sammenlutning for ansatte inden for levnedsmidler, landbrug og turisme. EFFAT har tilslutning fra 122 fagforbund i 36 lande med i alt 2,6 millioner medlemmer. Heraf ca. 1,5 millioner i levnedsmiddel-sektoren.

Ole Wehlast er 49 år og har været formand for Fødevareforbundet NNF siden 2005.

IUL

Kommissionären, öppenheten och uppförandekoderna – bov vid vägens ände?

Upplagd på IULs hemsida den 23-Feb-2009

Ingen kan beskylla EU-kommissionären för den inre marknaden för att vara överdrivet finkänslig, men hans senaste äventyr sänker ribban ytterligare något. Enligt IUL:s generalsekreterare Ron Oswald försöker "kommissionär McCreevy och de europeiska riskkapitalfonderna [...] medvetet underminera det entydiga krav på en bindande reglering av utköpsbranschen som en överväldigande majoritet i EU-parlamentet ställde sig bakom förra året."

– McCreevy och fonderna, fortsätter Oswald, vill smuggla in tandlösa uppförandekoder istället för bindande lagstiftning. Om inget görs åt saken är detta ett skolexempel på urholkning av demokrati

som banar väg för liknande framstötningar i bland annat Nordamerika vid en tidpunkt när allt fler röster höjs för en omfattande reglering av just riskkapitalet.

2006 gav McCreevy en grupp riskkapitalfonder och investmentbanker i uppdrag att författa en "bakgrundsrapport" för en vitbok från kommissionen om "utvecklandet av europeiskt riskkapital" (som fonderna och bankerna sedan "välkomnade").

I oktober 2008 godkände EU-parlamentet Europeiska socialdemokratiska partiets (ESP) rapport om lagreglering av riskkapital och hedgefonder med 526 röster mot 82. I normalfallet skulle nu EU-kommissionen utarbeta ett konkret lagförslag. Istället försöker McCreevy slingra sig undan majoritetsbeslutet genom att lova riskkapitalbolagen att de slipper reglering bara de skriver på – uppförandekoder. Det var i alla fall vad McCreevy sa nyligen i ett tal till brittiska riskkapitalföreningen BVCA och allt tyder på att han jobbar i den riktningen på EU-nivå.

– IUL och facket globalt har stor erfarenhet av företags uppförandekoder, säger Oswald. De har alltid varit ett sätt att slippa undan bindande lagar och regler, vare sig det gällt att stifta nya eller mer effektivt tillämpa befintliga.

I riskkapitalisternas fall är blåkopian för alla koder den brittiska Walkerkommissionens förslag till uppförandekod från 2007. Förslaget fick svidande kritik av facket den gången och betraktades som ett otillräckligt surrogat för bindande regler. Mycket tyder på att McCreevy nu än en gång vänder sig till europeiska riskkapitalföreningen EVCA och ber om alibi för sitt angrepp på demokratin. I en ledare i Financial Times den 1 februari skriver till exempel BVCA-chefen Simon (inte Sir David) Walker att utköpsfonderna måste fortsätta "på den inslagna vägen mot större öppenhet" och "självreglering" som fastslogs i kommissionens förslag. Strängt talat innebär förslaget ingen reglering alls utan ägnar sig istället uteslutande åt ett fåtal offentlighetsfrågor på ett fåtal områden för ett fåtal fonder – frågor som i praktiken är aktuella för endast 56 av Storbritanniens runt 1 300 riskkapitalägda portfölj företag. Förslagets så kallade "offentliggöranden" är dessutom i princip värdelösa. En snabb sökning på webben ger fler och mer relevanta kunskaper till arbetstagare och medborgare som oroas av riskkapitalets inverkan på investeringar, sysselsättning och statsfinanser.

Permira, Europas väldigaste utköpsbjässe, gick "i bränschen för större insyn" genom att publicera den första årsredovisning i Storbritannien som följer Walker-förslaget. Så här beskriver de till exempel den egna hanteringen av danska telekomföretaget TDC, som de tog över som en av fem intressenter i ett riskkapitalkonsortium bestående av de största globala utköpsfonderna 2005, i en affär som var lånefinansierad till 80 och fick skuldsättningsgraden i företaget att hamna på 90 %. Permira och de andra fonderna tömde sedan kassareserverna, delade ut motsvarande hälften av företagets tillgångar till de nya ägarna och toppdirektörerna och eliminerade tusentals jobb:

TDC har gjort väsentliga förändringar de gångna två åren, bland annat genom att: i) avsevärt stärka ledningsgruppen; ii) framgångsrikt fokusera på den danska kärnverksamheten genom avyttring av ej synergistiska tillgångar utanför Norden (Bite, One, Talkline); samt iii) omorganisera företaget till en ny kundcentrerad organisation. Dessutom har TDC utarbetat en ny bolagsstrategi och sjuösatt ett omfattande kostnadsförbättrings- och komplexitetsminskningsprogram som just nu implementeras.

Det är allt. En intetsägande bild på en mobiltelefon finns också med, och namnen på toppdirektörerna, storleken på totalinvesteringen – men inte ett ord om det viktigaste: lånet, hur det finansieras, vem som äger det, den skenande skuldsättningsgraden, hur man plockat ut sina pengar, företagets skatteskulder (eller avsaknad av sådana) och så vidare. Det finns ingen information i årsredovisningen av minsta intresse för en fackförening som förhandlar om ett avtal eller vem som helst som helt enkelt vill förstå vad utköpet har för konsekvenser för företaget, sektorn eller landet som helhet (föga förvånande är TDC inte längre ledande inom trådlöst).

2004 köpte Permira spanska varuhuskedjan DinoSol från Ahold för 895 miljoner EUR. För att få ut sina pengar snabbt drog de igång en "sale and lease back-affär" i januari 2005 som frigjorde pengar för Permira men skadade företagets balansräkning och höjde skuldsättningsgraden, tog fler lån i november 2006 och tog så i februari 2007 ut ännu mer pengar i en så kallad rekapitalisering värd 488 miljoner EUR. Det är sånt som driver utvecklingen på DinoSol. Men vad står det i årsredovisningen?

Företaget fokuserar på att försvara och stärka konkurrenskraften på sin kärnmarknad på Kanarieöarna, samtidigt som prestationen för företagets verksamhet på fastlandet förbättras, i syfte att dels få fler kunder, dels höja intäkterna per kund.

Vandringen "i bräschan för större insyn" fortsätter genom portföljen men ger inte minsta fingervisning om varför många av de här företagen vacklar under den samlade skuldbördan och deras lån på marknaden handlas som "problem tillgångar" – vilket kan vara ett förstadium till insolvens (som naturligtvis kan och kommer att skyllas på "ogynnsamma omständigheter" som man inte kunnat påverka...). Det är som om man läste en skildring av Europas historia under 1900-talets första hälft där två världskrig och en förförande depression sammanfattas i ett par meningar som hyllar det lyckade försöket att "koncentrera sig på kärnverksamheten". Det ska bli spännande att se hur nästa årsredovisning kommer att beskriva den finansiella brandskattningen av ProSieben, Europas största tevekanal, som Permira och KKR plundrade på 270 miljoner EUR i aktieutdelning förra sommaren, medan företaget kämpade med 4 miljarder EUR i skulder som bara växte.

Är det här det "nya tonläge" som McCreevy – i Simon Walkers efterföljd – vill påföra riskkapitalet i "akt och mening" att försäkra den om en "ljus framtid"?

– Det är härdsmltan på finansmarknaden, inte det skrattretande Walker-förslagets uppförandekoder och "självregleringar" som tillfälligt hejdat de högbelånade utköpens plundringståg, säger Oswald. Det Walker och McCreevy föreslår rörande öppenhet och insyn uppfyller inte ens de aktuella krav fonderna borde tvingas följa – och öppenhet är bara ett litet om än viktigt inslag i den omfattande reglering som omedelbart behövs.

Facket har inte tillräckligt betonat att stränga offentlighets-, insyns- och öppenhetskrav faktiskt är tydligt fastställda vad gäller kollektivförhandlingar i befintliga lagrum, till exempel ILO:s konventioner (som som är bindande internationella avtal), OECD:s riktlinjer för multinationella företag, och ILO:s trepartsdeklaration om multinationella företag. Samtliga betonar de att en förutsättning för meningsfulla förhandlingar är att arbetstagarna har tillgång till fullständig och komplett information om företagets ekonomiska situation. Eftersom ett fack som förhandlar med ett riskkapitalägt portföljföretag i praktiken har en högbelånad finanskonstruktion som motpart måste detta betyda **full insyn i lånefinansieringens minsta detaljer** utöver det slags uppgifter som

facket traditionellt efterfrågat rörande till exempel intäkter, investeringar och produktivitet. Som Michael Gordon från Fidelity International skrev i Financial Times den 31 mars 2008: "Riskkapital som vi lärt känna fenomenet handlar inte om något annat än lån – från början till det bittra slutet."

EU

Nyheder fra fagligt.eu. Portalen drives i et samarbejde mellem de tre faglige hovedorganisationer

29.04.09

Udspil fra EU-kommissionen om fonde møder kritik

EU-kommissionen spillede i dag ud med en pakke af forslag, der griber ind over for den måde, ledere af hedge fonde og kapitalfonde har ageret på de finansielle markeder. Men udspillene møder straks kritik for at være for slappe og ikke gribe ind til benet. Det er ikke nok at begrænse lederne af fondenes magt. Også fondene må reguleres, lyder kritikken.

EU-kommissær **Charlie McCreedy** afviste imidlertid på et pressemøde i Bruxelles efter vedtagelsen af pakken, at der er behov for at gribe ind over for selve fondene. Han påpegede, at de generelle angreb på især hedge fonde var uberettigede, fordi det ikke var selve fondene, der var skyld i den finansielle krise. Tværtimod var kapitalfonde vigtige netop i en tid, hvor de almindelige banker holder igen med at låne penge ud.

Men den irske EU-kommissær erkendte, at der var problemer med deres ledelse og de former for høje lønninger, som lederne tildelte sig selv uden om aktionærene. Derfor var det ledelsen af fondene, Kommissionen ønskede større kontrol med og ikke indgreb over for fondene.

Men det er ikke nok, lød kritikken fra det europæiske socialdemokratiske parti og dets leder, **Poul Nyrup Rasmussen**, lederen af den socialistiske gruppe, **Martin Schultz**, og formanden for den økonomiske og monetære komite, **Pervenche Berès** allerede før Kommissionen vedtog pakken. På baggrund af Kommissionens forslag sendte de et brev til EU-kommissionens formand, José Manuel Barroso, hvori de angreb pakken for at være fuld af huller og blandt andet pegede på, at det kun var ledere af store fonde, der ville blive omfattet af reglerne.

De tre socialister kritiserede dog skarpest, at selve de såkaldte hedge fonde og kapitalfonde ikke blev reguleret, men kun forholdene for deres ledere. I brevet hed det, at det var med til at gøre forslagene værdiløse.

Kommissionen rettede i udkast

I de endelige udspil ændrede den samlede EU-kommission da også i de første forslag fra Charlie McCreedy. Han sagde på pressemødet i dag, at Kommissionen nu skelnede mellem fondene, så de med størst risiko for investorer fik en tærskel på 100 millioner euro. Ledere af hedge fonde med værdier på over det beløb blev dækket af reglerne.

Kommissæren fremhævede dog igen, at hedge fondene ikke var skyld i den nuværende krise. Men han erkendte, at de kunne rumme en vis risiko for det finansielle system. Derfor foreslår Kommissionen nu, at lederne bliver registreret, og at deres aktiviteter bliver overvåget og kontrolleret og herunder også den indflydelse, de får på virksomhederne og udviklingen.

McCreevy, der har ansvaret for det indre marked i Kommissionen, lagde samtidig vægt på, at netop det indre marked skulle styrkes. Derfor var der ikke kun tale om en trussel om pisk til lederne. Der var også en gulerod forude. For var lederne af fondene godkendt og underlagt kontrol i et land, så kunne de med et EU-pas drive fonde i hele EU.

- Introduktionen af et "Europæisk pas" vil være et vigtigt bidrag til den videre udvikling af det indre marked og til fordel for europæiske investorer, sagde Charlie McCreevy.

De private kapitalfonde er ikke så risikable som hedge fondene. De er mere almindelige finansielle investorer, og derfor er det kun lederne af de større fonde, der behøver samme kontrol som lederne af hedge fonde. Kommissionen satte grænsen ved fonde på over 500 millioner euro.

Det er netop et af punkter, hvor Kommissionen ændrede de første forslag. Tidligere var der ikke en skelnen mellem de forskellige fonde. Pervenche Berès finder, at socialisternes pres dermed bar en smule frugt. Men ikke nok. Hun siger, at det afgørende stadig er, at man ikke piller ved selve fondenes forhold, men det er lederne, der er i centrum.

- Hedge fondene har en ansvarlighed i forhold til stabiliteten på de finansielle markeder. Vi har i adskillige måneder plæderet for, at der bliver rammer omkring deres aktiviteter både på europæisk plan og generelt i verden, siger Pervenche Berès.

Kontrol med lønninger

Charlie McCreevy erkendte, at der kan være behov for reguleringer og tænkte her især på de fonde, der opererer fra fjerne områder - off shore. Men Kommissionen er ikke klar med egentlig lovgivning. Og det vil tage år at få regler gennem EU-systemet. Derfor kom Kommissionen i dag med henstillinger.

På længere sigt vil fonde fra 3-lande også have mulighed for at få et EU-pas.

Kommissæren fremhævede, at Kommissionen i spørgsmålet om ledernes lønninger både fulgte principper fra G20-mødet i starten af april og henstillinger fra EU-landenes økonomi- og finansministre.

I to henstillinger fra Kommissionen hedder det, at der skal være en sammenhæng mellem den almindelige løn til lederne og de andre former for aflønninger, de modtager.

Lederne skal også have været ansat en vis tid, før de kan få store godtgørelser ved fratrædelser. Grænsen er sat ved to år. Og Kommissionen vil samtidig undgå, at der udbetales store beløb, hvis lederne ikke har haft succes, men været fejltagelser.

28.04.09

Forslag til arbejdstid i EU faldt med et brag

Flere EU-lande med Storbritannien i spidsen afviste sent i aften et kompromisforslag til ændringer af arbejdstiden i EU. Forslaget løste de problemer, som i dag i en række lande om arbejdstiden på nattevagter, men flere lande fastholdt, at det stadig skulle være muligt at stå uden for regler for en ugentlig arbejdstid.

Sammenbruddet i forhandlingerne kom i ministrenes og Europa-Parlamentets forligsudvalg, der normalt altid strækker sig langt for at nå til enighed. Socialdemokraternes **Ole Christensen**, der var med i parlamentets udvalg, er da også fortørnet over, at det ikke lykkedes at få et forlig efter fem års forhandlinger.

- Jeg mener, at vi i parlamentet strakte os meget langt og var parat til at gå på kompromis. Men vi har hele tiden ment, at den oprindelige idé med, at det var muligt at stå uden for reglerne, skulle bortfalde på et tidspunkt. Men det ville flere lande altså ikke være med til, siger Ole Christensen.

Han lægger især skylden for sammenbruddet på den britiske regering, der ikke på noget tidspunkt har villet diskutere endog en udfasning af reglen, hvor der ikke var sat en dato for afskaffelsen.

- På den baggrund mener jeg, at vi har forhandlet på skrømt. Der har ikke været meget idé i at mødes, hvis det tjekkiske EU-formandskab ikke var indstillet på at gå hårdt til briterne, siger Ole Christensen.

Parlamentets forhandlingsgruppe blev ledet af tyskeren **Mechtild Rothe** fra regeringspartiet SPD. Også hun var dybt skuffet over landenes holdninger og mente, at parlamentarikernes kompromisforslag strakte sig langt og til sidst blot talte om, at den såkaldte opt-out skulle være en undtagelse og tidsbestemt.

- Opt-ouden kan jo ikke være evig. Men på Rådets side var ethvert forslag om at bringe den til en ende uacceptabel, sagde Mechtild Rothe efter forliset i forhandlingerne.

Britisk regering tilfreds – TUC vred

Den britiske industriminister og tidligere EU-kommissær Lord Mandelson var lettet over, at det lykkedes Storbritannien at fastholde retten til at stå uden for reglerne. Også den britiske arbejdsminister Pat McFadden var tilfreds. Tre millioner briter arbejder mere end 48 timer om ugen i gennemsnit, og Pat McFadden mente, at det var noget, de var glade for.

- Det nuværende økonomiske klima gør det mere nødvendigt end nogensinde, at folk fortsat har ret til at putte flere penge i lommerne, sagde han til BBC.

Arbejderregeringens holdning deles ikke af den britiske fagbevægelse. Generalsekretæren for landsorganisationen TUC, **Brendam Barber**, fandt, at det var mere nødvendigt end nogensinde netop at afskaffe opt-ouden, da flere og flere briter bliver sat på korttid under krisen.

Den tidligere generalsekretær for TUC, **John Monks**, der i dag er generalsekretær for den europæiske fagbevægelse EFS, kalder det et slag for det sociale Europa. I fagbevægelsen er der samtidig bekymring for det signal, det giver forud for valget til et nyt Europa-Parlament.

Ole Christensen tror, at det næste parlament hurtigt får noget at arbejde med. For der er i dag over 15 lande, der benytter sig af muligheden for at stå uden for direktivet, og EU-kommissionen har et lige så stort antal sager parat mod lande, der bryder de nuværende regler for arbejdstiden. Jeg tror, at Kommissionen hurtigt kommer med et nyt forslag og undlader at sende breve til landene, siger Ole Christensen.

EU-kommissær **Vladimír Špidla** har dog foreløbig ikke noget bud på, hvad der sker andet end, at flere lande vil benytte sig af muligheden for at stå uden for direktivet.

- Og det er noget, jeg ikke ønsker, at der sker, sagde den tjekkiske kommissær for arbejdsmarkedet. *pmh*

Redigering afsluttet den 5. maj